

[Energiministeren]

hvervslivet, øge de administrative omkostninger især i erhvervsvirksomhederne, medføre konkurrenceforvriddning, bryde med hensigtsmæssige principper i energipolitikken, mens miljøeffekten og effekten som inspiration for EF er tvivlsom.

Det tilføjes, at en række af de foreslåede tilskuds- og udgiftsordninger skal godkendes af EF efter statsstøtteregele.

Regeringen har altid fundet, at vejen frem gik over fælles EF-afgifter. Regeringen håber på, at det danske Folketing kan samles om at give de lovede EF-initiativer en rimelig chance. En EF-løsning vil være helt anderledes virkningsfuld på miljøet, uden at Danmark til ingen nytte skal påføre sig selv omkostninger i form af en forringet konkurrenceevne.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg skal hermed tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter.

(Lovforslag nr. L 97).

Forslag til lov om tilskud til elproduktion.

(Lovforslag nr. L 98).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter, lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v., lov om afgift af elektricitet og lov om afgift af gas. (Afgiftsnedsettelse m.v.).

(Lovforslag nr. L 99).

Endvidere fremsætter energiministeren forslag til lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug, forslag til lov om energibesparelser i erhvervsvirksomheder, forslag til lov om statstilskud til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler, forslag til lov om statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet og forslag til lov om statstilskud til omstilling af ældre boliger til kraftvarme.

Et flertal i Folketinget besluttede i foråret 1991, at regeringen skulle fremsætte forslag om en afgift på kuldioxid her i efteråret. Indholdet af afgiftsforslaget var nærmere præciseret i folketingsbeslutning nr. B 52, der også forudsatte fremsættelsen af en række tilskudslovforslag. Regeringen har loyalt fulgt folketingsflertallets retningslinier ved udarbejdelsen af lovforslagene og givet B 52-partierne lejlighed til at foretage de ændringer, partierne har fundet passende.

I forhold til det vedtagne beslutningsforslag er den væsentligste forskel, at afgiftssatsen for erhvervslivet i realiteten er reduceret fra 100 kr. pr. ton til 50 kr. pr. ton CO₂, samt at der er foreslået yderligere udgiftskrævende ordninger.

Regeringen var imod B 52-beslutningen og kan ikke anbefale lovforslagene til vedtagelse.

Regeringen anerkender, at reduktionen af afgiftssatsen har mindsket belastningen for erhvervsvirksomhederne.

Regeringen vedkender sig tidligere folketingsbeslutninger om at søge udledningerne af kuldioxid begrænset med 20 pct. af 1988-niveauet år 2005, jf. Energi 2000, og regeringen er enig i, at afgifter på energi kan være et af midlerne til at nå de opstillede mål. Regeringen finder imidlertid, at den af B 52-partierne valgte fremgangsmåde på en række områder strider imod andre samfundsmæssige mål.

For det første er de fremsatte lovforslag ikke i overensstemmelse med EF's planer. CO₂-udledning er et globalt spørgsmål, og det er vigtigt, at så mange som muligt deltager i bekæmpelsen af CO₂-udledningerne og deler omkostningerne i forbindelse hermed. Der er i øjeblikket ikke udsigt til, at der kan findes en global løsning, men der er håb om, at EF-landene vil tage et fælles initiativ. EF's andel af CO₂-udledningerne udgør 1/3 af de globale udledninger, mens Danmarks andel er på under en tredjededel.

Et fælles EF-initiativ tæller således helt anderledes stærkt i bekæmpelsen af CO₂-udledningerne end en isoleret dansk indsats, og EF har helt anderledes store muligheder for f.eks. gennem handelspolitikken at påvirke andre nationer og handelsblokke til at tage tilsvarende forholdsregler.

Et fælles EF-initiativ i form af fælles afgifter vil endvidere give langt mindre omkostninger i form af forringet konkurrenceevne for danske virksomheder, og man vil undgå, at CO₂-rig produktion blot flytter over landegrænserne.

Danmark har adskillige gange presset på i EF for, at der tages et fælles initiativ. Kommissionen har arbejdet med tankerne og har i oktober 1991 fremsendt en meddelelse til Rådet om Kommissionens overvejelser om fælles energi-/CO₂-afgift. Afgiften tænkes indført gradvis, startende med, hvad der svarer til ca. 50 kr. pr. ton CO₂ i 1993, for at nå op til år 2000

[Skatteministeren]

på et niveau, der svarer til ca. 160 kr. pr. ton CO₂.

Også EF er i konkurrence med tredjelande, og Kommissionen overvejer helt eller delvis at fritage de mest konkurrenceudsatte, energitunge anvendelser i EF. Behovet for fritagelser og refusion er dog helt klart lavere ved fælles EF-afgifter end ved nationale afgifter.

Den foreslåede særlige danske CO₂-afgift er på flere punkter ikke i overensstemmelse med Kommissionens tanker. Hvis forslaget bliver vedtaget nu, må det med stor sandsynlighed ændres om kort tid. National enegang kan meget vel vanskeliggøre forhandlingsprocessen i EF og muligvis forsinke vedtagelsen af den fælles afgift, der næppe i den endelige form vil minde om det fremsatte forslag.

Regeringen finder således fortsat, at det er såvel i miljøets som i dansk interesse, at bekæmpelsen af CO₂-udslippene koordineres internationalt.

En isoleret dansk CO₂-afgift vil forringe beskæftigelsen i de konkurrenceudsatte brancher. Regeringen har bemærket, at partierne bag B 52 har ønsket, at B 52-pakken gennemføres finanspolitisk neutralt, men selv da kan man ikke uden omkostninger for beskæftigelsen forringe danske virksomheders konkurrenceevne. Den foreslåede refusionsordning vil måske nok forhindre, at de allermost energiintensive virksomheder drejer nøglen om lige med det samme, men en række af de konkurrenceudsatte brancher bliver fortsat påført en urimelig omkostningsforøgelse.

Med den særlige udformning af refusionsordningen får man ikke særlig meget miljø i forhold til omkostningsbelastningen.

F.eks. vil en virksomhed, hvor CO₂-afgiften udgør 2,5 mio. kr. efter 50 pct.s godtgørelse, men før særlig refusion, og hvor virksomhedens refusionsgrundlag udgør 100 mio. kr., blive belastet med godt 1,6 mio. kr., men på marginalen påvirkes virksomheden kun af ¼ af afgiftssatsen (på 50 kr. pr. ton CO₂). Der ville således være samme miljøeffekt for denne virksomhed ved ¼ af den foreslåede sats, men omkostningsbelastningen ville være 1 mio. kr. lavere. Hvorfor skal denne virksomhed belastes med så meget, når miljøeffekten bliver så begrænset?

Den i eksemplet omtalte virksomhed har endog et incitament til at øge energiforbruget

eller nedsætte beskæftigelsen i mindre energiintensive dele af virksomheden, idet virksomheden ved at øge CO₂-afgiftsbelastningen til over 3 pct. af refusionsgrundlaget vil blive aflastet fuldstændig for afgiftsbelastningen gennem den foreslåede udgiftsordning for residualafgiftstilskud, forudsat den kan opnå energiattest.

I forbindelse med afgiftsforslaget er der også foreslået de fire udgiftslove om statstilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder, statstilskud til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler, statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet og statstilskud til omstilling af ældre boliger til kraftvarme.

Etableringen af de fire tilskudsordninger vil indebære mere end en tredobling af statens udgifter til energifremmende foranstaltninger.

Regeringen finder ikke, at man igennem de foreslåede tilskudsordninger opnår et resultat, der står i et nogenlunde rimeligt forhold til udgiftsniveauet. Udgiftsforslagene medfører, at skattetrykket samlet vil stige, hvilket er klart imod regeringens politik.

Det danske skattetryk er for højt og bør nedsættes.

Hertil kommer, at regeringen nærer betydelige betænkeligheder i forhold til de enkelte lovforslag.

Ved vurderingen af behovet for tilskudsordningen til erhvervslivet skal det erindres, at der under Industrirådet allerede på frivillig basis er nedsat et udvalg, som skal pege på foranstaltninger til fremme af energibesparelser i industrien. Et tilsvarende udvalg er nedsat for gartnerierhvervet. Også handels- og serviceerhvervene er positive over for på frivillig basis at fremme energibesparelser. Erhvervslivet arbejder således aktivt på at få gennemført energibesparelser.

Sigtet med de tre tilskudsordninger til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler, færdiggørelse af fjernvarmenet og omstilling af ældre boliger til kraftvarme er først og fremmest tidsmæssigt at fremrykke en række omlægninger.

Med hensyn til forslaget om statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet vil ordningen i høj grad komme Københavns Kommune til gode, idet mindst halvdelen af tilskudsmidlerne ifølge B 52 forudsættes anvendt her. Regeringen finder ordningen betænkelig, idet den

[Skatteministeren]

bryder med princippet om, at varmforsyning er fuldt brugerfinansierede aktiviteter. Tilskudsordningen vil således medføre forskelsbehandling i forhold til de områder, der hurtigere har foretaget netudbygning.

For så vidt angår forslaget om statstilskud til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler er det regeringens opfattelse, at der ikke er behov for en sådan ordning.

Omlægningen til decentral kraftvarme er sikret ved 20. marts-aftalen, og der ydes allerede tilskud til fremme af biobrændsler i Energistyrelsens udviklingsprogram for vedvarende energi.

Den foreslåede ordning om tilslutning af den ældre boligmasse til kraftvarme vil indebære overlappning i forhold til Boligministeriets byfornyelseslovgivning og lov om statstilskud til forbedringsarbejder m.v. i helårsboliger. Frem for nye støtteordninger bør en indsats derfor søges indpasset i den almindelige boligpolitik, herunder i Boligministeriets støtforanstaltninger vedrørende den ældre boligmasse.

De fremsatte lovforslag trækker helt klart i den forkerte retning. Det er endvidere helt imod den overordnede filosofi bag miljøafgifter. Miljøafgifter bør ikke øge skattetrykket, men være adfærdsregulerende og dermed mindske behovet for detaljstyring og udgiftskrævende foranstaltninger.

Specielt vedrørende forslaget til elproduktionstilskud bemærkes, at udgifterne hertil må forventes at stige kraftigt fremover til et helt uholdbart niveau. Man risikerer derfor, at der sættes en række projekter i gang, der alene kan løbe rundt med tilskud, og at disse projekter bliver nødlidende, når tilskuddet til sin tid må nedskæres.

Tilskudssatsen er fastholdt ud fra en CO₂-afgift på 100 kr. pr. ton CO₂, selv om CO₂-afgiften i realiteten er foreslået til 50 kr. pr. ton CO₂. I det omfang tilskuddet ikke dækker meromkostningen ved elproduktionsformer, der isoleret set er uøkonomiske, vil tilskuddet i realiteten give incitamenter til større energiforbrug, da varmeprisen i kraftvarmeværkerne vil blive mindre end ellers. Tilskudsordningen er således ude af proportioner og vil mærkbart belaste de offentlige udgifter og skattetrykket.

Regeringen har ihærdigt bestræbt sig for at være B 52-partierne behjælpelig med at mindske de administrative omkostninger for virksomhederne og myndighederne inden for de rammer, B 52-partierne har udstukket. Under de givne betingelser er der foreslået en generel refusionsordning, som blandt de mulige alternativer er den mindst byrdefulde. Imidlertid er det ikke muligt at lave en generel refusionsordning uden store administrative omkostninger. Omkostningerne er koncentreret i virksomhederne.

De 400.000 virksomheder skal ud over at sammentælle energiafgiften, der fortsat kan godtgøres fuldt ud, også sammentælle CO₂-afgifterne og dele disse op i refusionsberettigede og ikke refusionsberettigede. Af de refusionsberettigede CO₂-afgifter kan 50 pct. godtgøres uden andre betingelser end dem, der gælder for energiafgifterne. Efter denne almindelige godtgørelse af energiafgiften og halvdel af visse dele af CO₂-afgiften skal virksomheden tillægges en skyggeafgiftsbelastning fra naturgas for at få de særlig refusionsberettigede CO₂-afgifter.

Oplysningerne om CO₂-afgiftsbelastningen finder de på fakturaen over energileverancerne. Herudover skal virksomhederne opgøre deres reguleringsgrundlag, det såkaldte promsgrundlag. For de fleste virksomheder vil dette måske ikke være så svært, men alle virksomhederne skal sætte sig ind i et vejledningsmateriale, der også dækker de mere specielle regler. Herefter skal virksomhederne regne. Efter et betydeligt tidsforbrug vil omkring 5% af virksomhederne regne ud, at de ikke skal have refusion – i alle tilfælde ikke når det endelige regnskab gøres op – men en del af virksomhederne, der ikke endeligt er berettigede til refusion, kan sagtens være berettigede til acontorefusion. Denne skal da blot reguleres tilbage senere.

En del af virksomhederne vil også være berettiget til at få et tilskud, der dækker udgifterne til CO₂-afgiften efter almindelig 50 pct.s godtgørelse og særlig refusion. Forudsætningen herfor er dog, at der gennemføres et energisyn, og at Energistyrelsen efter en konkret sagsbehandling har givet tilladelse til tilskuddet.

Det bemærkes, at det kan være svært at forene almindelige krav til retssikkerhed med be-

[Skatteministeren]

tingelserne om, at virksomheder skal have erhvervet en særlig energiattest, hvor det er meget vanskeligt objektivt at fastsætte kravene i et regelsæt.

Der vil i øvrigt være store vanskeligheder for virksomhederne ved at opnå energiattesterne, inden loven træder i kraft den 1. januar 1993, da der er begrænset kapacitet hos virksomheder, der kan udføre energisyn betryggende.

Man kan ikke på forhånd udelukke, at en virksomhed vil kunne opnå refusion. Sådant som refusionsmekanismen er skruet sammen, vil det jo ikke kun være de virksomheder, der efter en almindelig vurdering er energiintensive, der kan opnå refusion, men antalsmæssigt skønnes det, at hovedparten af virksomhederne med refusion får denne på grund af et lille promsgrundlag, herunder et negativt promsgrundlag. Den nyetablerede damefrisør med store køb af udstyr og en CO₂-afgiftsbelastning på 1.000 kr. vil kunne få 900 kr. i refusion efter de omfattende udregninger, mens landmanden med en CO₂-afgiftsbelastning på 10.000 kr. typisk ikke vil få nogen refusion bortset fra de år, hvor der købes en ny mejetærsker eller traktor.

Herudover vil det i en række tilfælde være fordelagtigt for virksomhederne at foretage dispositioner med henblik på at opnå refusion og tilskud til den resterende CO₂-afgift, og der må derfor påregnes ændret adfærd og organisation i virksomhederne. Virksomheden kan således deles op i en energilet og en energitung del. Virksomhederne har også andre muligheder for at påvirke refusionsbeløbets størrelse ved tidsmæssigt at omlacere større indkøb og salg.

Regeringen er enig i, at der ved dansk enegang skal være en refusionsordning, hvis man vil undgå helt uacceptable situationer, men regeringen fandt og finder fortsat, at man ikke kan kombinere hensynet til en nogenlunde præcis refusionsordning uden alt for omfattende konkurrenceforvridninger med hensynet til et rimeligt omkostningsniveau for administrationen hos myndigheder og virksomheder.

Den samlede vurdering er, at forslagene vil øge udgiftstrykket og skattetrykket, forringe konkurrenceevnen for væsentlige dele af erhvervslivet, øge de administrative omkostninger især i erhvervsvirksomhederne, medføre konkurrenceforvridning og bryde med hensigtsmæssige principper i energipolitikken,

mens miljøeffekten og effekten som inspiration for EF er tvivlsom.

Det tilføjes, at en række af de foreslåede tilskuds- og udgiftsordninger skal godkendes af EF efter statsstøttereglen.

Regeringen har altid fundet, at vejen frem gik over fælles EF-afgifter. Regeringen håber på, at det danske Folketing kan samles om at give de lovede EF-initiativer en rimelig chance. En EF-løsning vil være helt anderledes virksomhedsfuld på miljøet, uden at Danmark til ingen nytte skal påføre sig selv omkostninger i form af en forringet konkurrenceevne m.v.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

(Lovforslag nr. L 104).

Efter EF-Domstolens dom af 17. oktober 1991 i sagen om indførsel af brændselolie som afgiftsfrit rejsegods vil det være muligt at indføre brændselolie afgiftsfrit inden for de almindelige beløbsgrænser i rejsegodsbestemmelserne.

Dette lovforslag ændrer olieafgiftsloven, således at princippet om, at olieafgiften opkræves i forbrugslandet, fastholdes, samtidig med at forslaget respekterer EF-Domstolens dom og principper i relation til det indre marked.

I overensstemmelse med Danmarks generelle energiafgiftspolitik er alt forbrug af olie i Danmark i praksis omfattet af olieafgiftspligten, medmindre der er fastsat fritagelser. Dette sikres ved at beskatte olie, der fremstilles i Danmark, samt olie, der tilføres Danmark fra udlandet. Princippet om, at forbrug af olie beskattes i forbrugslandet, er i overensstemmelse med EF's opfattelse, som er kommet til udtryk ved vedtagelsen af rådskonklusionerne af 24. juni 1991 med henblik på beskatning af olie i det indre marked.

Det fremgår heraf, at mineralolier kan pålægges afgift i forbrugslandet, hvis afgiftsforholdene tilskynder privatpersoner til at indkøbe olie i en anden medlemsstat bortset fra olieprodukter, der transporteres i køretøjets tanke eller i en egnet reservedunk.

Beskatning i sådanne tilfælde vil ifølge EF også være i overensstemmelse med færdssikkerhedsmæssige og miljømæssige hensyn, såfremt prisforholdene mellem to medlemslan-